

Beslutningsforslag nr. B 48

Folketinget 2009-10

Fremsat den 5. november 2009 af Kim Christiansen (DF), René Christensen (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Dennis Flydtkjær (DF), Marlene Harpsøe (DF), Pia Kjærsgaard (DF) og Peter Skaarup (DF)

Forslag til folketingsbeslutning om skærpede straffe for vanvidskørsel

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af indeværende folketingsår at fremsætte lovforslag, der får den virkning, at straffen for uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel skærpes, således at der idømmes straffe, der udgør ikke mindre end halvdelen af strafferammen for disse straffelovsovertrædelser, medmindre formildende omstændigheder gør sig gældende. Lovforslaget skal endvidere indeholde

bestemmelser, der får den virkning, at straffen for at forårsage betydelig skade på legeme eller helbred i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel skærpes, således at der idømmes straffe, der ikke udgør under en femtedel af strafferammen, medmindre formildende omstændigheder gør sig gældende. Bestemmelserne skal have virkning fra den 1. januar 2011.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med indeværende forslag er at skærpe straffen i sager om kørsel i spirituspåvirket tilstand og særlig hensynsløs kørsel, hvor der forårsages uagtsomt manddrab i medfør af straffelovens § 241 eller uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i medfør af straffelovens § 249. Forslaget indebærer, at strafferammen udnyttes langt bedre, end det er tilfældet i dag. Helt konkret foreslås det, at der i de pågældende sager ikke idømmes straffe, der udgør under halvdelen af strafferammen i forbindelse med straffelovens § 241, medmindre formildende omstændigheder gør sig gældende, og ikke under en femtedel af strafferammen i sager vedrørende straffelovens § 249, hvis forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel, medmindre formildende omstændigheder gør sig gældende.

Efter forslagsstillernes opfattelse afspejler det hidtidige strafniveau i sager om vanvidskørsel ikke i tilstrækkelig grad den krænkelser af offeret, der finder sted. Forslagsstillerne finder ligeledes, at der har udviklet sig et alt for stort spænd mellem de faktisk udmålte straffe og strafferammerne for vanvidskørsel. Desuden idømmes der ofte langt lavere straffe i sager, som involverer vanvidskørsel eller kørsel i spirituspåvirket tilstand, hvor tilfældige trafikanter bliver dræbt, end der gør i sager om ikkepersonfarlig kriminalitet.

Skærperne i 2002 og 2005

I erkendelse af at der idømtes alt for lave straffe for bl.a. vanvidskørsel, hævede man ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 strafferammen fra fængsel indtil 4 år til fængsel indtil 8 år. På baggrund af en række sager med alvorlige færdselsulykker forårsaget af sprit- og vanvidsbilister gennemførtes endnu en skærpe af straffeloven. Ved lov nr. 559 af 24. juni 2005 blev der i straffelovens § 241 og § 249 indsat en bestemmelse, der indebærer, at det skal betragtes som en skærpende omstændighed, hvis forholdet er begået i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel eller spirituskørsel:

»§ 241. Den, som uagtsomt forvolder en andens død, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpene omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel, anses dette som en særlig skærpene omstændighed.«

»§ 249. Den, som uagtsomt tilføjer nogen betydelig skade på legeme eller helbred, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpene omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hen-

synsløs kørsel, anses dette som en særlig skærpene omstændighed.«

Før skærpeisen i 2002 var den normale dom ved overtrædelse af straffelovens § 241 i forbindelse med vanvidsbilisme eller spirituskørsel fængsel i 6-8 måneder. Skærpeisen skulle forhøje dette til 10-12 måneders fængsel. I forbindelse med overtrædelse af § 249 var den normale dom mellem 1 og 3 måneders fængsel. Skærpeisen havde til formål at forhøje dette til mellem 2 og 5 måneders fængsel. I en redegørelse til Justitsministeriet fra februar 2004 konkluderede Rigsadvokaten, at den tilsigtede strafskærpe måtte anses for at være slået igennem i praksis, jf. Rigsadvokaten Informerer nr. 9, februar 2004.

I forbindelse med ændringerne af straffeloven i 2002 fremgår følgende af forarbejderne til lovændringen: »Hensynsløs og farlig adfærd i trafikken medfører ofte meningsløse dødsfald og meget alvorlige skader. Når et menneske bliver dræbt eller kommer alvorlig til skade i trafikken, er det en menneskelig tragedie for både ofret og dennes pårørende. Det nuværende strafniveau i sager om uagtsomt manddrab, uagtsom legemsbeskadigelse og forsætlig fareforvoldelse, der sker i forbindelse med samtidig overtrædelse af færdselsloven, afspejler efter Justitsministeriets opfattelse ikke i tilstrækkelig grad den krænkelser af ofret, der finder sted. Samfundets klare afstandtagen fra denne form for kriminalitet bør derfor i højere grad komme til udtryk i straffelovens strafferammer« (L 118, 2001-02, 2. samling, punkt 2.3.3. i bemærkningerne).

Forslagsstillerne er helt enige i ovenstående betragtninger. Vi finder dog ikke, at de skærper, der har fundet sted med ændringerne i straffeloven i 2002 og 2005, har hjulpet tilstrækkeligt. Det er korrekt, når Rigsadvokaten konkluderer, at de gennemførte skærper er slået igennem i praksis, eftersom det blot har været hensigten at hæve straffen med nogle få måneder. Forslagsstillerne finder dog, at de gennemførte skærper langt fra er tilstrækkelige til at afspejle den påførte krænkelser af offeret og dennes pårørende, der finder sted i disse sager. Ej heller har stramningerne en tilstrækkelig afskrækkende effekt på potentielle lovovertrædere.

Eksempler på domme

Ifølge Rigsadvokaten blev der afsagt 24 domme om overtrædelse af straffelovens § 241 og 15 domme om overtrædelse af § 249 fra den 1. februar 2006 til den 1. februar 2007.

Dommene for overtrædelse af § 241 fordeler sig således:

- 10 domme i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel. Straflængden af disse domme varierer fra 8 måneders fængsel til 2 år og 3 måneder.
- 10 domme i forbindelse med spirituskørsel. Straflængden varierer fra 6 måneders fængsel (hvoraf de 4 blev gjort betinget) til 2 års fængsel.
- 4 domme i forbindelse med både særlig hensynsløs kørsel og spirituskørsel. Disse domme varierer fra 1 års fængsel til 2 år og 6 måneders fængsel.

Dommene for overtrædelse af § 249 fordeler sig således:

- 1 dom i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel. Dommen lød på 8 måneders fængsel.
- 11 domme i forbindelse med spirituskørsel. Disse domme varierer fra 10 dagbøder á 750 kr. og 3 års betinget frakendelse af førerretten til 5 måneders fængsel og en bøde på 15.500 kr.
- 3 domme i forbindelse med både spirituskørsel og særlig hensynsløs kørsel. Disse domme varierer fra 8 til 10 måneders fængsel.

Med en strafferamme på 8 års fængsel kan det undre, at der ikke er idømt fængselsstraffe på mere end 2 år og 6 måneder, da dette blot svarer til en udnyttelse af strafferammen på ca. 31 pct. Ovenstående domme er som nævnt fra februar 2006 og 1 år frem, og således efter at de seneste skærper er trådt i kraft. Nedenfor er kort gengivet et par eksempler fra bilaget til Rigsadvokaten Informerer nr. 18, juni 2007 på sager, hvor der er idømt 2½ års fængsel. Som det vil fremgå, er der ikke en eneste formildende omstændighed i nogen af sagerne.

Dom 23. 1. september 2006. Fængsel i 2 år og 6 måneder og frakendelse af førerretten i 5 år:

»Tiltalte, der tidligere bl.a. var straffet adskillige gange for kørsel uden kørekort, havde med en alkoholpromille på 0,78, og uagtet han på grund af påvirkning af amfetamin var ude af stand til at føre bilen på fuldt betryggende måde, ført sin bil ind i et kryds for rødt lys med en hastighed på ikke under 95 km/t, hvor hastighedsbegrænsningen var 60 km/t. I et fodgængerfelt påkørte han en pige, der kom gående over vejen med sin cykel, hvilket bevirkede, at hun afgik ved døden. Tiltalte havde ikke erhvervet kørekort. Tiltalte blev endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 252 (forsætlig fareforvoldelse). Byretten fastsatte straffen til fængsel i 2 år og 6 måneder og frakendte førerretten i 5 år under henvisning til forarbejderne til straffeskærper i 2005.« (Bilag til Rigsadvokaten Informerer nr. 18, juni 2007 side 9).

Dom 24. 7. september 2006. Fængsel i 2 år og 6 måneder og frakendelse af førerretten i 8 år:

»Tiltalte, der ikke tidligere var straffet, havde med en alkoholpromille på 1,27 uden for tættere bebygget område ført en bil ind i en vejkurve med en hastighed på ikke under 133 km/t, hvor den anbefalede hastighed ved skiltning var angivet til højst 60 km/t, hvorved tiltalte mistede herredømmet over bilen og i modsatte vejbane påkørte en bil, hvis fører afgik ved døden. En passager i den modkørende bil pådrog sig endvidere alvorlige skader. Tiltalte havde ikke erhvervet kørekort. Tiltalte blev endvidere dømt for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249. Retten fastsatte straffen til fængsel i 2 år og 6 måneder og frakendte førerretten i 8 år. Ved strafudmålingen lagde retten vægt på den høje hastighed, tiltaltes spiritusindtagelse og på, at tiltalte ikke havde erhvervet kørekort.« (Bilag til Rigsadvokaten Informerer nr. 18, juni 2007 side 10)

I maj 2009 blev en lille pige på blot 8 måneder dræbt af en vanvidsbilist på Roskildevej i København. To personer, som var stærkt påvirket af både alkohol og stoffer, havde kørt ræs gennem byen, hvor de flere gange kørte overfor rødt. Med en fart på mellem 150 og 200 km/t kørte de op i en bil, der holdt for rødt lys, hvorefter den lille baby blev slynget ud af bilen. Hun døde kort efter af kvæstelserne, jf. www.politiken.dk, »Skæve fodboldfans kørte baby ihjel« 18. maj 2009. Manden, der førte bilen, er senere blevet idømt 2½ års fængsel.

Der findes mange andre eksempler på sager, hvor der ikke foreligger formildende omstændigheder, men hvor der alligevel idømmes relativt milde domme. Der er endda eksempler på sager, hvor der ikke umiddelbart foreligger formildende omstændigheder, og hvor der idømmes fængselsstraffe på mindre end 2½ år, jf. f.eks.: Dom 22 – Københavns Byrets dom af 14. september 2006, bilag til Rigsadvokaten Informerer nr. 18, juni 2007 side 9. Et andet eksempel er en sag fra Randers, hvor en 31-årig mand i spirituspåvirket tilstand var kommet over i den modsatte kørebaneland, hvor han ramte en modkørende bil og dræbte en mor og hendes to børn. Manden blev i byretten idømt blot 18 måneders fængsel, til trods for at byretten fandt det bevist, at gerningsmanden havde kørt spirituskørsel med en promille på 0,86, at han havde kørt med en hastighed på ikke under 120 km/t. Det svarede til en hastighedsoverskridelse på over 50 pct. Endvidere fandt man, at gerningsmanden »havde ført bilen under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden og på særlig hensynsløs måde.« Vestre Landsret stadfæstede byrettens dom på 18 måneders fængsel, men frifandt gerningsmanden for særlig hensynsløs kørsel, jf. www.domstol.dk: Vestre Landsrets dom af 5. oktober 2009, S-1651-09.

I en sag fra Århus blev en 15-årig dreng dræbt og en anden kvæstet af en 26-årig vanvidsbilist. Bilisten, der var påvirket af både stoffer og alkohol, kørte med 118 km/t. i en stjålet bil over for rødt i et kryds i Århus. Han kørte ind i en flok unge knallertkørere, der var på vej hjem fra undervisning. Bilisten fik en dom på 4 år og 3 måneder, heri indgik dog 10 måneder fra tidligere domme, som ikke var afsonet. Den reelle dom for at torpedere de unge knallertkørere med et dødsfald til følge, var således 3 år og 5 måneders fængsel, jf. Knallertdrab: Det er slet ikke til at bære, i Ekstra Bladet den 26. november 2008. Så vidt forslagsstillerne er orienteret, er dette den længste dom, der endnu er givet til en person, der slår et andet menneske ihjel i forbindelse med vanvidskørsel. Dette eksempel er dog undtagelsen frem for reglen.

Der findes naturligvis også en række sager, hvor der har været formildende omstændigheder. Nedenfor er nævnt et par eksempler:

Dom 11. 16. november 2006. Fængsel i 6 måneder, hvoraf 4 måneder blev gjort betinget, og frakendelse af førerretten i 3 år.

»Tiltalte, der ikke tidligere var straffet, havde med en alkoholpromille på 0,85 ført en bil ad en mørk landevej, hvor han, idet han undlod at afpasse hastigheden efter forholdene og i en venstresvingsskurve mistede herredømmet over bilen, der kørte i grøften, hvorved en passager blev dræbt. Den dræbte var tiltaltes samlever, og de havde sammen en søn på 6 år. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 6 måneder, hvoraf 4 måneder blev gjort betinget, og frakendte førerretten i 3 år. Om strafudmålingen anførte retten bl.a. følgende: »Ved strafastsættelsen har retten lagt vægt på, at vejforholdene var intrigante selv for de, som kender forholdene, at tiltaltes promille trods alt var behersket, og at afdøde var tiltaltes mangeårige samlever og mor til tiltaltes og afdødes fællesbarn.« Jf. bilag til Rigsadvokaten Informerer nr. 18, juni 2007 side 6.

Dom 15. Østre Landsrets anke dom af 23. januar 2007 (TfK 2007.273 Ø). Fængsel i 8 måneder og frakendelse af førerretten i 5 år (stadfæstelse).

»Tiltalte, der ikke tidligere var straffet, havde med en alkoholpromille på 1,27 ført en bil og undladt at holde så langt til højre som muligt, hvilket medførte, at han i en vejkurve påkørte en modkørende motorcyklist, som afgik ved døden. Afdøde havde en promille på 1,70. Ved byrettens dom blev tiltalte straffet med fængsel i 8 måneder og frakendt førerretten i 5 år. Byrettens flertal lagde ved strafastsættelsen til grund, at afdøde inden uheldet havde kørt ganske betydeligt for stærkt, og at det under hensyn hertil samt til den høje promille ikke kunne afvises, at der forelå en ikke ubetydelig egen skyld. An-

klagemyndigheden ankede dommen til skærpelse. Landsretten stadfæstede byrettens dom.« Jf. bilag til Rigsadvokaten Informerer nr. 18, juni 2007 side 7.

Det er klart, at disse to sager ikke kan sammenlignes med nogle af de sager, hvor der er blevet idømt fængselsstraffe på 2½ år.

Der kan nævnes lignende eksempler, hvor vanvidsbilister, der er tiltalt efter § 249, er idømt alt for lave straffe, hvor det er meget svært at få øje på de formildende omstændigheder, jf. f.eks.: Dom 37 – Vestre Landsrets anke dom af 6. december 2006 og Dom 38 – Østre Landsrets anke dom af 20. februar 2007. I begge tilfælde blev der idømt straffe på 8 måneders fængsel. Jf. bilag til Rigsadvokaten Informerer nr. 18, juni 2007 side 14. Straffeloven giver mulighed for 8 år. Der er således i begge tilfælde tale om en udnyttelse af strafferammen på ca. 8 pct.

De lave straffe for vanvidskørsel sættes yderligere i perspektiv, når man sammenligner med strafniveaue for visse former for ikkepersonfarlig kriminalitet. Nedenfor er nævnt et par eksempler på sådanne sager, der alle har resulteret i relativt lange fængselsstraffe:

»I juni 2000 blev Kurt Thorsen og Rasmus Trads dømt henholdsvis seks og fem års ubetinget fængsel ved Københavns Byret for bedrageri og dokumentfalsk i PFA-sagen. Sagen drejede sig om et samlet beløb på 3,7 milliarder kroner. Begge appellerede. Landsretten stadfæstede i 2002 Thorsens dom, mens Rasmus Trads fik nedsat straffen fra fem til fire års ubetinget fængsel« og »Klaus Riskær Pedersen fik en dom på seks års fængsel i Østre Landsret i 2008, efter i første omgang at være blevet dømt til syv års fængsel. Riskær blev dømt for bedrageri over for en familiefond på 210 millioner kroner i forbindelse med salget af Riskær Pedersens internetfirma CyberCity. Oven i havde han en gammel dom med i bagagen på to et halvt års betinget fængsel.« Jf. www.business.dk, »De store sager om økonomisk kriminalitet«, 6. juni 2009.

Forslagsstillerne erkender, at det kan være vanskeligt at sammenligne sager om økonomisk kriminalitet med sager om vanvidsbilisme. Men det kan for mange borgere virke dybt krænkende, at der i de mest alvorlige tilfælde af vanvidsbilisme, hvor en eller flere uskyldige borgere bliver dræbt, kun bliver idømt fængselsstraffe, der er mindre end halvt så lange som i sager om økonomisk kriminalitet, som normalt må betegnes som ikkepersonfarligt. Der er ligeledes noget, der tyder på, at der i realiteten har indsneget sig en slags maksimumsstraf på 2½ års fængsel i sager om uagtsomt manddrab i forbindelse med vanvidskørsel. Forslagsstillerne har kun fundet et enkelt nyere tilfælde, hvor en vanvidsbilist er

idømt en strengere straf. Det kan dog ikke udelukkes, at der kan være andre tilfælde. Skærperne af straffeloven i 2002 og 2005 har hjulpet, men slet ikke nok. Det nuværende strafniveau afspejler slet ikke den krænkelse

af offeret, der finder sted. På den baggrund opfordrer forslagsstillerne Folketingets øvrige partier til at slutte op om indeværende forslag.

*Skriftlig fremsættelse***Kim Christiansen (DF):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpede straffe for vanvidskørsel.

(Beslutningsforslag nr. B 48).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.